

Hoe duurzaam is uw praktijkvoering?

De zomervakantie ligt net achter ons en hopelijk hebben we allemaal kunnen genieten van een ontspannen tijd. Wellicht is er zelfs tijd geweest om na te denken over de toekomst en waar we naartoe willen met onze praktijk. Niet iedereen gaat verwachtingen voor de langere termijn aan. Vaak blijft het bij concrete wensen en plannen voor de komende maanden. Zo niet marine-ecoloog Kevin Lafferty, die waarschuwt dat klimaatverandering een andere geografische verdeling van infectieziekten en vectoren zal veroorzaken. Ook in 2019 werd hiervoor gewaarschuwd tijdens het European Congress of Clinical Microbiology & Infectious Diseases in Amsterdam: “Klimaatverandering brengt tropische infectieziekten naar Europa” kopte de NOS toen. Een artikel uit de Lancet van ruim 10 jaar geleden trok het effect van klimaatverandering al breder: naast allerlei ziektes is het effect van het klimaat op de mondiale gezondheid groot (Costello et al, Lancet 2009; 373: 1693-1733). Veranderende ziektepatronen worden genoemd, maar ook water- en voedselonzekeerheid, plekken die minder goed bewoonbaar worden (bevolkingsgroei in combinatie met migratie) en extreme klimatologische gebeurtenissen. Hoewel vectorziekten (ziekten verspreid door bijvoorbeeld een teek, mug of vlo) vaker zullen voorkomen en het dodental vooral onder ouderen zal toenemen als gevolg van hittegolven, zullen de indirecte effecten van klimaatverandering op water, voedselzekerheid en extreme klimatologische gebeurtenissen waarschijnlijk het grootste effect hebben op de wereldwijde gezondheid. Terwijl we nog middenin de huidige pandemie zitten, kan het misschien geen kwaad ons te verdiepen in onze bijdrage aan klimaatverandering en duurzaamheid binnen de mondzorg.

DUURZAAMHEID EN DE CO₂-VOETAFDRUK

De professionele mondgezondheidszorg heeft ook zeker een CO₂-voetafdruk. In Nederland zijn er geen harde cijfers bekend, maar in het Verenigd Koninkrijk wordt naar schatting 3% van de CO₂-voetafdruk van de gezondheidszorg gegenereerd in de mondzorg (National Health Service; Duane et al, Br Dent J 2017; 223: 589-593). Het grootste deel hiervan (meer dan 60%) wordt veroorzaakt door het reizen van en naar de praktijk, van zowel patiënten als zorgverleners. Inkoop (materialen, inclusief laboratorium en bijbehorende administratie) scoort als tweede een stuk lager met een geschat aandeel van 19%. De grote hoeveelheden afval door het gebruik van wegwerpartikelen voor hygiënische doeleinden scoort met minder dan 1% lager dan ik had verwacht.

De recente stijging van het aanbod aan cursussen en

webinars over het onderwerp ‘(mond)zorg en duurzaamheid’ geven de indruk dat we als beroepsgroep toe zijn aan de volgende stap: ook de zorg gaat verduurzamen. Tegelijkertijd kan er in de zorg niet ingeboet worden op kwaliteit of veiligheid. In een samenwerking van ACTA met de Public Health afdeling van de Vrije Universiteit is kwalitatief onderzoek uitgevoerd naar duurzaamheid van de (professionele) mondzorg in Nederland. Er bleek een overwegend positieve houding ten opzichte van duurzaamheid onder de deelnemers te bestaan. Een hoopvol signaal, zeker omdat alle typen mondzorgverleners deelnamen, alsook medewerkers van *dental depots*.

DUURZAAMHEID IN DE PRAKTIJK

Dit onderzoek benadrukte het belang van samenwerken in mondzorgpraktijken. Zoals een plan maken tijdens een teamoverleg en tussen teams (praktijken en leveranciers) bij het doorvoeren van duurzame verandering in mondzorgpraktijken. Over het algemeen misten de deelnemers informatie over duurzame producten en methoden in de praktijk. De verschillende opties die aan bod kwamen konden ingedeeld worden in 4 niveaus: structureel, praktijk, zorgverlener en producten. Op structureel niveau is er vaak weinig aan te passen: de richtlijnen in Nederland liggen redelijk vast. Maar op praktijkniveau is er nog genoeg te doen, denk hierbij aan groene stroom inkopen, afval scheiden en het plaatsen van zonnepanelen. Ook op productniveau is er nog een en ander te winnen. En op het niveau van zorgverleners valt volgens de Britse collega's het meeste te winnen, we zouden bijvoorbeeld voortaan op de fiets naar de praktijk kunnen reizen. Ziet u al mogelijkheden om komende week mee te starten? En nu maar hopen dat het zomerweer nog even aanhoudt!

dr. Catherine M.C.

Volgenant, redacteur

